

زبان و خطّ فارسی ویرایش و نگارش

درسنامه دانشگاهی

www.ketab.ir

دکتر اکرم هراتیان

استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان)

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنگ

رده بندی دیسی

شماره کتابشناختی ملی

: هراتیان، اکرم، ۱۳۵۴ -

: زبان و خط فارسی، ویرایش و نگارش (درسنامه دانشگاهی) / اکرم هراتیان.

: اصفهان: دستخط، ۱۳۹۷.

: ۲۳۵ص: جدول.

: ۳-۳۸-۷۳۹۳-۶۰۰-۹۷۸

: فارسی

: Persian language

: فارسی - رسم الخط و املا

: Persian language - Orthography and spelling

: فارسی - دستور

: Persian language -- Grammar

: خط فارسی

: Persian language -- Writing

: ۱۳۹۷ ف ۲ / ۴۴۳ / PIR ۲۶۳۳

: ۴۴۰

: ۵۳۴۶۰۶۳

زبان و خط فارسی، ویرایش و نگارش (درسنامه دانشگاهی)

تألیف: اکرم هراتیان

استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان)

ناشر: دستخط

ناشر همکار: سیندخت

مدیر تولید: مسعود گلناری

صفحه آرایی: عسگر قنبری

چاپ: پارسا / صحافی: سپاهان

نوبت چاپ: یکم / تابستان ۱۳۹۷

قطع: وزیری / ۲۳۵ صفحه

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و متعلق به مؤلف می باشد

فهرست مطالب

مقدمه (۵-۱)

بخش اول: زبان و ادب (۷-۱۰۴)

زبان فارسی بنیان فکر و فرهنگ ما (۹-۱۳)، زبان (زبان‌شناسی - خانواده زبان‌ها) (۱۵-۱۸)، زبان‌های ایرانی (۱۹-۲۲)، زبان فارسی دری (۲۳-۲۷)، واحدهای زبانی (۲۸-۳۳)، تحول زبان (۳۵-۴۹)، گونه‌ای زبانی (۵۱-۵۷)، زبان و جنسیت (۵۹-۷۰)، زبان مخفی یا آرگو (۷۱-۷۴)، وجه تسمیه باستان‌سازی (۷۵-۸۷)، دساتیر (۸۹-۹۰)، رابطه دوسویه زبان فارسی و زبان عربی (۹۱-۹۴)، تاریخچه خط (۹۵-۹۸)، خط فارسی (۹۹-۱۰۳).

بخش دوم: نگارش و ویرایش (۱۰۵-۲۳۴)

ویرایش (۱۰۷-۱۱۰)، نشانه‌گذاری / سجاوندی (۱۱۱-۱۲۳)، دستور، خط فارسی (۱۲۵-۱۵۶)، املاي درست و ازگان (۱۵۷-۱۶۸)، کاربرد نابجای واژگان (۱۶۹-۱۷۲)، گزینش‌برداری (۱۷۳-۱۹۸)، ابهام / کژتابی (۲۰۴-۱۹۹)، درازنویسی (۲۰۵-۲۰۶)، عربی در فارسی (۲۰۷-۲۱۲)، نامه‌نگاری اداری (۲۱۳-۲۲۸)، مستندسازی (۲۲۹-۲۳۲)، منابع (۲۳۳-۲۳۵)

مقدمه

در تدوین این کتاب کوشیده‌ام تا در بخش اول، دانشجویان نسبت به مقوله «زبان»، تحولات و کارکردهای آن، شناخت بیشتری پیدا کنند و آن را به صورت موضوع علمی خاص بر گسترده بنگرند.

خط فارسی مانند تمام خطوط دیگر، ویژگی‌هایی دارد که شاید، در نظر برخی عیب باشد؛ اما باید دانست، هیچ خطی دقیق نیست و با آنچه به زبان گویشوران جاری می‌شود، کاملاً تطبیق نمی‌کند. زبان فارسی نیز از این ویژگی، مستثنی نیست و همین امر در یک قرن گذشته، گروهی را به فکر اصلاح یا تغییر خط فارسی انداخته است و گروهی دیگر، با نوشتن مقالات یا تدوین نיוه‌نامه‌هایی برای رسم الخط، در صدد قاعده‌مند کردن خط فارسی برآمده‌اند و همچنین این کوششها ادامه دارد. از مقایسه نتایج تلاش گروه اول با گروه دوم می‌توان فهمید که ایشان در مواردی جزئی با یکدیگر اختلاف دارند و آنچه به صواب نزدیکتر است، حمایت و پیروی از دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی است؛ بنابراین از مدتها پیش واضع دارم، برای یکسان بودن کار، فقط صورتهای املای همین دستور خط را که در دسترس آمده است، در نظر داشته باشند.

هدف دیگر در بخش دوم کتاب، افزایش توانایی دانشجویان برای نگارش فصیح زبان فارسی و پرهیز از به کارگیری کلمه‌ها و ترکیبها و الگوهایی است که در اثر ترجمه و «گرفته‌برداری» از زبان‌های دیگر، وارد زبان فارسی شده است و اینکه برای مقابله با این آسیبها چگونه باید عمل کرد و چه معادلهایی را باید به کار بُرد که در چند

مبحث، به آن پرداخته‌ام.

در آخر از استادان گرامی درخواست می‌کنم که برای بالارفتن سطح آموزش و کسب مهارت در نگارش و ویرایش، کلاسها را به صورت کارگاهی برگزار کنند و از دانشجویان بخواهند که پیش از تشکیل کلاس، درس مورد نظر را مطالعه کنند و با آمادگی در جلسه درس حاضر شوند و تمام تمرین‌هایی را که در آخر برخی از مباحث آمده است، با همکاری یکدیگر حل کنند.

اکرم هراتیان

اصفهان، شهریورماه ۱۳۹۷

www.ketab.ir